STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Tekstynų lingvistikos įvadas	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: asist. dr. Justina Bružaitė-Liseckienė **Kitas (-i):**	Taikomosios kalbotyros institutas Filologijos fakultetas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis dalykas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Pavasario semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: mokėti anglų kalbą B2 lygiu. Toliau nurodoma siūloma studijų literatūra anglų kalba, tačiau skatinamas studentų savarankiškumas tiek pasirenkant tikslinės temos literatūrą, tiek užsienio kalbą, kuria bus skaitoma.	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):** nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	125	32 val.: - 16 val. paskaitų; - 16 val. seminarų.	91

Dalyko (modulio) tikslas		
Ugdomos tokios **bendrosios** studento kompetencijos: - **analitinis, kritinis mąstymas**: studentas gebės kritiškai vertinti informaciją iš įvairių šaltinių, gebės kelti probleminius klausimus, dalyvauti diskusijose, argumentuoti savo nuomonę; - **gebėjimas dirbti individualiai ir grupėmis**: studentas gebės kelti individualius veiklos tikslus, jų siekti, pasirinkdamas tinkamas strategijas, reikalingus išteklius ir metodus; gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų; ugdomas gebėjimas gerbti kitus asmenis, tinkamai su jais bendrauti ir bendradarbiauti, konstruktyviai dirbti grupėje, derinti savo veiklą su kitų grupės narių veikla. - **mokėjimo mokytis ir kokybės siekio kompetencija**: planuoti savo mokymosi procesą, savarankiškai pasirinkti plačiau auditorijai pristatomus klausimus ir į juos įsigilinti, susirinkti reikiamą literatūrą ir pan. **Dalykinės** kompetencijos: - **esminės tekstynų lingvistikos žinios ir gebėjimas jas taikyti**: studentas įgis žinių apie tekstynų lingvistiką, tekstynų tipus ir jų naudojimo metodus; žinos, supras ir gebės tinkamai vartoti bei aiškinti pagrindines tekstynų lingvistikos sąvokas ir terminus, naudojantis tekstynais analizuoti įvairius kalbos reiškinius. - **lietuvių kalbos vartojimo kompetencija**: gebės pateikti aiškų, tinkamos struktūros sakytinį pranešimą pasirinkta tekstynų lingvistikos tema, ją išskleisdama(s), aiškindama(s) pavyzdžiais, apibendrindama(s), prisitaikydamas prie auditorijos; gebės dalyvauti diskusijoje aktualiomis temomis.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Dalyką išklausę studentai:		
- įgis žinių apie tekstynų lingvistiką	Įtraukiamosios paskaitos, tikslinės	Diskusijos paskaitose, darbas su

kaip teorinę prieigą ir kalbos reiškinių analizės metodą, tekstynų tipus, tekstynų lingvistikos ir bendrosios bei taikomosios kalbotyros sąsajas, supras ir tinkamai vartos tekstynų lingvistikos sąvokas ir terminus.	literatūros skaitymas ir analizavimas, informacijos sisteminimas, pranešimų rengimas žodžiu, diskusijos.	tekstynais seminaruose, pranešimas žodžiu.
- gebės kritiškai skaityti ir vertinti teorinę tekstynų lingvistikos srities literatūrą, jos pagrindu rengti pranešimus, gebės tinkamai dirbti su tekstynais, jais remiantis analizuoti kalbos reiškinius, vertinti kolegų analizę, taip pat gebės diskutuoti tekstynų lingvistikos klausimais.	Pranešimo rengimas ir pateikimas žodžiu; kalbos reiškinių analizė, remiantis tekstynu, kolegų atliktos analizės vertinimas, diskusijos.	Ugdomasis vertinimas – grįžtamosios informacijos teikimas studentui apie pateiktą žodinį pranešimą. Diskusijos paskaitose, darbas seminaruose, kalbos reiškinių analizė, kolegų atliktos analizės vertinimas.
- bus nusiteikę mokytis savarankiškai, organizuoti savo darbą, planuoti laiką, pasirinkti tinkamas strategijas užduotims atlikti, taip pat bus nusiteikę dirbti grupėmis, priimti bendrus sprendimus.	Tikslinės literatūros atranka, skaitymas ir analizavimas, informacijos sisteminimas, darbas su tekstynu, kalbos reiškinių analizavimas, pasitelkus tekstyną, kolegų analizės vertinimas, pranešimų rengimas žodžiu.	Darbas su tekstynais seminaruose, pranešimas žodžiu, kalbos reiškinių analizė, kolegų darbų vertinimas.

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	**Užduotys**
1. Tekstynų lingvistikos samprata, statusas, pagrindiniai terminai. Tekstynų sudarymo principai (dydis, tekstų apimtis, atrankos kriterijai). Pažintis su bendraisiais lietuvių ir kitų kalbų tekstynais, jų sandara.	2		2				4	6	Hunston, S. *Corpora in Applied Linguistics*, 18-46 psl.
2. Tekstynų tipai. Bendrieji tekstynai. Specialieji tekstynai. Pažintis su įvairiais specialiaisiais lietuvių ir kt. kalbų tekstynais.	2		4				6	12	Biber, D., S. Conrad & R. Reppen *Corpus Linguistics. Investigating Language Structure and Use, 246-250 p.* Užduotis: pasirinkto tipo tekstyno pristatymas.
3. Konkordansas: teikiamos galimybės ir analizės būdai. Išplėstinės reikšmės vienetas. Lietuvių kalbos sinonimų porų konkordanso eilučių analizė.	2						2	14	Sinclair, J. 2004. Trust the text: language, corpus and discourse. London, New York: Routledge, 24–48. Užduotis: aprašyti seminaro metu atliktą lietuvių kalbos sinonimų poros konkordanso eilučių analizę, įvertinti kolegos atliktą darbą.
4. Kiekybinė paradigminė tekstyno duomenų analizė. Dažnumo sąrašai. Dispersija. Reikšminiai žodžiai. Darbas su tekstynų analizės įrankiais.	2		2				4	6	Biber, D. Reppen, R. 2015. The Cambridge Handbook of English Corpus Linguistics. Cambridge: Cambridge University Press, 33–49 Užduotis: tekstyno dažnumo sąrašų sudarymas, reikšminių žodžių išskyrimas naudojantis tekstynų analizės programa.
5. Kiekybinė sintagminė duomenų analizė. Pastovieji žodžių junginiai: kolokacijos ir leksinės samplaikos. Darbas su tekstynų	2		2				4	6	Paquot, M.; Gries, S. T. 2020. A practical Handbook of Corpus Linguistics. Springer, 141–160.

analizės įrankiais.									Užduotis: kolokacijų ir leksinių samplaikų generavimas naudojantis tekstynų analizės programa.
6. Tekstynų lingvistika ir bendroji kalbotyra. Tekstynais paremti istorinės kalbotyros, kalbų tipologijos, dialektologijos ir kitų bendrosios kalbotyros šakų tyrimai. Tekstynais paremtų žodynų ir gramatikų sudarymas.	2		2				4	8	Sinclair, J. McH. (ed.). 2011. *Collins COBUILD English Grammar*. UK: Harper Collins, 6–9. Biber, D., Conrad, S., Leech, G. 2002. Longman Student Grammar of Spoken and Written English, Harlow, Essex Pearson Education Ltd: 2–11. Užduotis: Tekstyno medžiagos naudojimas žodyno straipsniui atnaujinti ir informuoti.
7. Tekstynų lingvistika ir taikomoji kalbotyra. Tekstynais paremti gimtosios ir svetimosios kalbų įsisavinimo, sociolingvistikos, psicholingvistikos ir kitų taikomosios kalbotyros mokslo sričių tyrimai. Tekstynu pagrindu parengti kalbų mokymo ir mokymosi įrankiai.	2		2				4	14	Hunston, S. *Corpora in Applied Linguistics*, 143– 185 psl. Užduotis: Tekstynų duomenimis paremtų kalbos mokymosi užduočių analizė. Tekstynais paremtos kalbos mokymosi užduoties rengimas. Kolegų parengtų užduočių vertinimas ir komentavimas.
8. Savo tekstyno rengimas ir su tuo susiję iššūkiai. Tekstų tekstynui rinkimas. Naujo tekstyno tekstų analizė taikant kurso metu išmoktus tekstynų analizės metodus. Pasirengimas rašto darbui.	2		2				4	8	Užduotis: surinkti savo 30 tekstų į tekstyną visos grupės pasirinkta tema. Sudėjus grupės tekstus į tekstyną, drauge kelti analizės klausimus ir analizuoti duomenis per seminarą.
9. Savarankiškas žinių sisteminimas ir rašto darbo rengimas								19	Sukauptos literatūros, paskaitų medžiagos ir pranešimų peržvalga.
Iš viso	**16**		**16**				**32**	**93**	

Vertinimo strategija	**Svoris proc.**	**Atsiskaitymo laikas**	**Vertinimo kriterijai**
			Kaupiamasis vertinimas:
Darbas seminaruose ir dalyvavimas diskusijose	20 %		• Aktyviai dalyvauta bent 70 proc. seminarų (1 balas); • Kokybiškai atlikti ir sukelti namų darbai ir pakomentuoti kolegų rezultatai (1 balai).
Pranešimas žodžiu.	20 %	semestro metu	Kokybiškai ir laiku parengtas pranešimas žodžiu apie pasirinktą tekstyną.
Rašto darbas	60 %	egzaminų sesija	Rašto darbas. Pagal pateiktus nurodymus parašytas rašto darbas, balai skiriami už: - Susidarytą nedidelį tyrimo tekstyną (1), - Susidarytus raktinių žodžių sąrašus (1), - Išskirtas ir pakomentuotas tų raktinių žodžių kolokacijas (2), - Kritiškai komentuojamas atsirinktas konkordanso eilutes (2).
Šio dalyko užduotyse ir atsiskaitymuose generatyvinio dirbtinio intelekto (GDI) įrankiai gali būti naudojami tik pagalbinėms reikmėms, aiškiai nurodant jų panaudojimo apimtį ir pobūdį. Visais atvejais vadovaujamasi Filologijos fakultete priimtomis GDI naudojimo gairėmis ir etiško elgesio principais. Pažeidę (-usios) šias nuostatas studentai (-ės) prisiima atsakomybę, numatytą Vilniaus universiteto teisės aktuose.			

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr./ tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Paquot, M.; Gries, S. T. (eds)	2020	A practical Handbook of Corpus Linguistics.		New York: *Springer Publishing.*
Biber, D. Reppen, R. 2015. Cambridge:	2015	The Cambridge Handbook of English Corpus Linguistics.		Cambridge: *Cambridge University Press*
McEnery, Tony & Andrew Hardie	2012	Corpus Linguistics: Method, Theory and Practice.		Cambridge: *Cambridge University Press*
O'Keefe, Anne, McCarthy, Michael (eds.)	2010	The Routledge Handbook of Corpus Linguistics		London / New York: *Routledge Taylor & Francis Group*
Hunston, Susan	2022	Corpora in Applied Linguistics.		Cambridge: *Cambridge University Press*
Sinclair, J.	2004	Trust the text: language, corpus and discourse.		London, New York: *Routledge*.
Tony McEnery, Andrew Wilson	2001	Corpus Linguistics		Edinburgh: Edinburgh University Press.
Papildoma literatūra Studentas gali savarankiškai rinktis literatūrą bet kuria skaitoma kalba.				
Egbert, J.; Larsson, T., Biber, D.	2020	Doing Linguistics with a Corpus.		Cambridge: *Cambridge University Press*
Baker, P., Harddie, A., & McEnery, T.	2006	A glossary of Corpus Linguistics		Edinburgh: *Edinburgh University Press*
Baker, Paul	2009	Contemporary Corpus Linguistics		London: *Continuum*
Granger, S., Gilquin, G. ir Meunier, F.	2015	The Cambridge Handbook of Learner Corpus Research.		Cmabridge: *Cambridge University Press.*
Christian Jones, Daniel Waller	2015	Corpus Linguistics for Grammar: A guide for research		London, New York: *Routledge*.

Kurso aprašas atnaujintas 2026-10-07